

'We willen als Fietsberaad koploper zijn bij het zoeken van nieuwe oplossingen.'

CROW-Fietsberaad: 'Eén loket voor alle vragen'

Interview

Een nieuw logo siert de cover van Fietsverkeer. Met CROW in grote letters, daarboven Fietsberaad. Alsof de overgang van Fietsberaad naar CROW hiermee echt bezegeld is.

Directeur Iman Koster van CROW is er blij mee: 'Er is nu één loket voor alle fietsvragen.' En ook Otto van Boggelen, coördinator van het Fietsberaad ziet de voordelen: 'Je profiteert makkelijker van de kennis uit andere CROW-vakdisciplines.'

Ron Hendriks

Sinds de oprichting van het Fietsberaad in 2001 is al heel wat geschoven met het 'Kenniscentrum voor fietsbeleid'. Iman Koster werd een jaar na de oprichting van het Fietsberaad directeur van CROW. De herinnering over het hoe en waarom is wat vervaagd, maar in ieder geval kwam het Fietsberaad al vrij snel daarna bij CROW terecht. Koster: 'Ik weet nog dat het Fietsberaad bestond uit een aantal zeer bevlogen fietsmensen, nadrukkelijk bezig om de fiets een plek te geven in het mobiliteitsbeleid. Ze werden toen al vrij snel bij het CROW ondergebracht. Een paar jaar later werd het Kennisplatform Verkeer en Vervoer opgericht. Toen was het kennelijk logisch dat het Fietsberaad daar naar toe ging. In 2009 werd KpVV onderdeel van CROW. En daarmee keerde ook het Fietsberaad terug bij CROW.'

Bundeling logische stap

Een logische stap, vindt Iman Koster. 'Zowel bij KpVV als bij CROW werken professionals. Die zijn tot op zekere hoogte uitwisselbaar. Maar ze vullen elkaar ook aan. Het accent ligt bij KpVV meer op het beleid, bij CROW meer op het ontwerp. Dat raakt elkaar natuurlijk. KpVV kan bijvoorbeeld aandacht schenken aan ketenmobiliteit: er moeten meer mensen met de fiets naar het station. Dan loop je tegen het probleem aan dat je bij het station je fiets kwijt moet kunnen. Dus is de volgende vraag om het fietsparkeren op te lossen. En heb je te maken de inrichting van stallingen en het beheer van de openbare ruimte. Daar is CROW goed in, tot het maken van de standaardbestekteksten toe.'

Het Fietsberaad past goed bij CROW, vindt ook coördinator Otto van Boggelen. 'Al houden we ons eigenlijk al vanaf

het begin zowel met de beleidsmatige als de ontwerp kant bezig. Dat heeft ermee te maken dat het bij fietsen vaak om dezelfde mensen gaat. Die combinatie is een sterk punt van het Fietsberaad. Neem bijvoorbeeld fietsveiligheid. We zijn betrokken bij de landelijke analyses, hoe komt het dat het aantal fietsslachtoffers toeneemt. Dan blijken infrastructurele oorzaken een belangrijke rol te spelen en zo kom je uit bij de pilot met fietspaaltjes, en dus bij het ontwerp. Het verklaart misschien wel waarom het Fietsberaad wat heen en weer geschoven is tussen CROW, KpVV en nu weer CROW.'

Mogelijkheden voor integrale aanpak

Van Boggelen vervolgt: 'De overgang naar CROW is ook een logische stap gezien het feit dat in het verleden al co-pro-

ducties verschenen van CROW en Fietsberaad, zoals de Ontwerpwijzer. Er zijn dus al veel raakvlakken. Het is dan uiteindelijk efficiënter om de regie op één plek te voeren. Ook voor de klant: de gemeenten. Die hoeven niet meer te bedenken of ze bij CROW óf bij het Fietsberaad moeten zijn. Je komt altijd bij de juiste persoon terecht. Bovendien zit bij CROW specialistische kennis waar je makkelijker van profiteert als het in hetzelfde gebouw zit. Zo werken nu ook Robert Hulshof en Frans Bekhuis voor het Fietsberaad, beiden met een CROW-achtergrond. Ze weten goed de weg binnen CROW en kunnen zelf bijvoorbeeld kennis inbrengen over typische CROW-onderwerpen als gladheidsbestrijding of aanbesteden.'

Iman Koster vult aan: 'Verder maakt de fiets natuurlijk onderdeel uit van een groter geheel. Het fietspad ligt binnen een weginfrastructuur. En CROW is met die totale weginfrastructuur bezig. De verankering van het Fietsberaad in CROW is ook daarom een logische stap.'

Iman Koster:
'Het fietspad ligt binnen een weginfrastructuur. En CROW is met die totale weginfrastructuur bezig.'

Is het tevens een antwoord op de vraag die soms gesteld wordt of het Fietsberaad zich niet te eenzijdig op alleen de fiets focust? Van Boggelen: 'Dat wordt wel gezegd, maar ik denk dat het inherent is aan het feit dat je een kenniscentrum voor de fiets bent, gefinancierd door de overheden en gericht op de problemen van overheden met de fiets. Dat betekent niet dat je per definitie pro fiets bent. We houden ons bijvoorbeeld bezig met het verwijderen van fout gestalde fietsen, omdat gemeenten daar mee zitten. Dat geldt ook voor de actuele discussie over fietsstroken. Je probeert integrale oplossingen te bedenken met oog voor de mogelijkheden van de fietsers.'

Gratis producten blijven

Speerpunten van het CROW-Fietsberaad de komende tijd vormen de thema's fietsveiligheid, fietsparkeren en capaciteit van fietsinfrastructuur. Dat vertaalt zich in aandacht voor enkelvoudige fietsongevallen, fietsparkeren in de openbare

ruimte en bij stations, aandacht voor (te) volle fietspaden en verdere stimulering van fietsgebruik met niet-infrastructuurele maatregelen. Wat gaan we er - behalve een nieuw logo - in de toekomst verder van merken dat het Fietsberaad aan CROW is toegevoegd? Moet de klant bijvoorbeeld gaan betalen voor Fietsberaad-uitgaven, net zoals nu voor veel CROW-publicaties het geval is?

Otto van Boggelen: 'Het liefst zien we dat gemeenten die een onderzoek willen opzetten bij CROW-Fietsberaad aankloppen om dat gezamenlijk te doen.'

CROW-directeur Koster: 'We weten dat nog niet precies maar voorlopig zal het niet veranderen.' Van Boggelen merkt daarbij op dat ook niet alles van het Fietsberaad gratis is. 'Als je bepaalde tools wilt gebruiken die we ontwikkelen voor gemeenten, betaal je daar een vergoeding voor. En een standaardwerk als het ASVV - waar je voor moet betalen - is van een hele andere orde dan een onderzoek van het Fietsberaad dat je kunt downloaden of in geprinte vorm kunt bestellen.'

Overigens is het niet zo dat 'downloaden' danwel digitalisering van producten altijd tot een kosten-effectievere exploitatie leidt, is de ervaring van Iman Koster. Bij CROW wordt al een flink deel van de kennis digitaal aangeboden. 'Uit klantenonderzoek bij bijvoorbeeld producten voor het wegontwerp - dat vrijwel geheel gedigitaliseerd is - blijkt toch dat driekwart van de klanten óók een boek wil. Ze willen het allebei, ook al ziet men wel de voordelen van digitaal. En opvallend: dat geldt voor alle leeftijdscategorieën.'

Co-creatie met gemeenten

'Wat er wat ons betreft wel gaat veranderen is dat we meer inzetten op co-creatie', vervolgt van Boggelen. 'Bij CROW is

dat al gebruikelijk in de vorm van de samenwerking binnen werkgroepen rond een bepaald thema. Je wilt zo de ervaringskennis bundelen en omzetten in richtlijnen en aanbevelingen. Met het Fietsberaad willen we daar nog een paar scheppen bovenop doen door nog intensiever te gaan samenwerken met gemeenten en provincies in de vorm van pilots en toolontwikkeling. Om zo samen nieuwe kennis te ontwikkelen. Het liefst zien we dat gemeenten die een onderzoek willen opzetten dat ook interessant kan zijn voor anderen, of dat handiger is op te pakken met andere gemeenten, bij CROW-Fietsberaad aankloppen om dat gezamenlijk te doen.'

Van Boggelen noemt als voorbeeld de pilots die nu lopen met de fietspaaltjes in zeven gemeenten. 'Dat is co-creatie én cofinanciering vanuit gemeenten, Rijk en CROW.' 'Lag bij de paaltjes nog het initiatief bij het Fietsberaad, bij een project als Fiets-en-Win had Apeldoorn het voortouw. Die haalde het Fietsberaad er bij om dit beloningssysteem voor fietsers te ontwikkelen en dat leidde ertoe dat er nu een Fietsparkeer Management Systeem beschikbaar is waar andere gemeenten gebruik van kunnen maken. Helmond, Leeuwarden, Noord-Holland en de Bestuurlijke Regio Utrecht met Zeist zijn inmiddels aangehaakt, evenals de marktpartijen die de apparatuur leveren. Daar willen we dus meer naar toe.'

Binnen CROW is men daar op meerdere fronten mee aan de slag, bijvoorbeeld met de landbouwsluiting. Koster: 'De provincie Gelderland was zelf bezig met een betonwarenerancier om een landbouwsluiting te ontwikkelen. De provincie betrok CROW erbij met het idee dat er dan een richtlijn uit voort kon komen. Daarop sloot Noord-Brabant aan, waar men ook naar oplossingen zocht. Zo kun je innovaties veel sneller ontwikkelen en verspreiden. En je voorkomt dat iedereen eerst eigen oplossingen bedenkt, die je over een aantal jaren in een richtlijn bij elkaar moet zien te brengen.' Zo wil Koster ook in een vroeg stadium aansluiting zoeken bij door anderen ontwikkelde innovaties. 'Neem bijvoor-

Iman Koster: 'De Dutch Cycling Embassy zou ook goed passen bij CROW.'

beeld de Glowing Lines. We hebben natuurlijk veel kennis van het wegontwerp en we kunnen mensen helpen. Waar moet zo iets aan voldoen wil het überhaupt breed toegepast worden en met welke belangen moet je rekening houden.'

Van Boggelen: 'Maar daarnaast we willen we als Fietsberaad zelf koploper zijn bij het zoeken van nieuwe oplossingen. Als we nu zien dat er behoefte is aan bewaakte stallingen bij bushaltes, dan nemen we het voortouw en bedenken we de ov-chipkaartkluis. Dat idee blijkt aan de slaan in de regio Utrecht en Noord-Holland en zo komt er in samenwerking binnenkort een pilot van de grond.'

Analyseren en adviseren

Strekt de invloed van CROW-Fietsberaad nog verder dan dat? Wil men ook meer de publieke opinie gaan beïnvloeden? Denk bijvoorbeeld aan de recente stellingname over de bijdrage van NS aan de stationsfietsenstallingen.

Van Boggelen: 'Ik zie dat niet als stellingname. Het betreft een analyse van een situatie waar geen vooruitgang wordt geboekt ten aanzien van de ontwikkeling van stationsstallingen. Rijk, NS en de gemeenten komen er niet echt uit. Wij concluderen dat je het dus organisatorisch anders moet invullen, ook als het gaat om de verdeling van de kosten. In dit geval betekent dat een groter aandeel voor NS. Dat hebben we als advies uitgebracht.'

'Iets dergelijks geldt voor de fietsstroken. Wij zien dat iedereen zijn eigen oplossing kiest en daarom doen we een voorzet hoe je dat kunt aanpakken. In dit geval met een discussienotitie waarin staat hoe wij het zouden doen. Met de

intentie om gericht onderzoek te doen. En als we het onderzocht hebben, zal blijken of het stand houdt. Dat is een meer open manier om tot richtlijnen te komen.'

Ten slotte: wil CROW-Fietsberaad ook internationaal aan de weg timmeren? Of laat men dat geheel over aan de Dutch Cycling Embassy? Van Boggelen: 'Het internationale aspect zat en zit niet in de opdracht die Fietsberaad kreeg. Het was van begin af aan ook de bedoeling dat de Dutch Cycling Embassy zich zou ontwikkelen tot een zelfstandig opererende organisatie op basis van public private partnership met het bedrijfsleven. Daar werkt men nu hard aan. Dat neemt niet weg dat we op dit moment logischerwijs op een aantal punten blijven samenwerken.'

Wat Iman Koster betreft kan de Dutch Cycling Embassy terecht bij CROW. 'Ze zouden hier goed passen', denkt hij. 'We verbinden nu al private en publieke partijen, dus dat zou niet onlogisch zijn. Het gaat bij de Embassy om kennis aan het buitenland beschikbaar te stellen. Als onze stakeholders daar een belang in zien, is dat ook CROW-belang. We zagen dat bij de bewegwijzering. De industrie zag exportkansen in de Baltische staten. Met hulp van EZ en de ambassade zetten we daar een voorlichtingscongres op poten, met in het kielzog de bordenfabrikanten.'

Iman Koster:
'CROW is goed in het
beheer van de openbare
ruimte.'

